

Declaració institucional amb motiu del 25 de novembre de 2023

Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones

Avui, 25 de novembre, Dia internacional per a l'eliminació de la violència vers les dones, afirmem ben alt i clar que la lluita contra les violències masclistes és una lluita col·lectiva que necessita de tota la societat. Perquè les violències masclistes no són un fet aïllat ni privat. Perquè les violències masclistes són un dels principals problemes de seguretat pública que té el país. Perquè no són un problema de les dones. Són un problema de tota la societat.

En les darreres dècades hem viscut al nostre país un canvi profund en el rebuig social a aquesta violència estructural contra les dones. Per arribar fins aquí ha calgut posar nom a les diferents formes que adopta i assenyalar tots els àmbits en què es produeix. També ha estat fonamental que tant les dones com els homes aprenguéssim a identificar els fets que constitueixen violència masclista i, de manera cabdal, a responsabilitzar els agressors en lloc de culpabilitzar les dones que la pateixen per allò que han fet o no han fet.

Aquest canvi no s'ha produït perquè sí. Ha sigut fruit d'una intensa lluita feminista que ve de lluny, en l'àmbit social i comunitari, en l'àmbit laboral, en l'àmbit cultural o en l'àmbit esportiu, i que també ha guanyat un espai central a les institucions polítiques i les administracions públiques. S'hi destinen més recursos que mai per als serveis especialitzats d'atenció i recuperació de les dones i de les seves filles i fills.

Per això és inevitable que se'ns esgotin les paraules de condemna i que ens preguntem amb dolor: "per què no s'aturen les violències contra les dones?", "per què no s'acaben els feminicidis?", o "per què no deixen d'augmentar les denúncies?".

Prenguem consciència que amb l'augment del rebuig social i la fermesa de la resposta institucional no n'hi ha prou. No afrontem un esprint sinó una carrera de fons. Tenim encara molt normalitzades actituds i comportaments masclistes de menyspreu, ridiculització, control o dominació envers les dones i els seus cossos. I massa sovint encara costa desprendre's dels estereotips sobre les víctimes i sobre els agressors, dels dubtes sobre la intenció de la víctima o supervivent que denuncia la situació de violència i de la complicitat o camaraderia amb l'agressor.

Aquest estiu tothom ha pogut veure com un fet ocorregut davant les càmeres i difós arreu del món no era suficient per obtenir en un primer moment una reparació àgil a la violència viscuda. Tothom ha pogut veure igualment que, perquè això passés, ha estat necessari tot un clam social d'indignació davant la manca de diligència de qui tenia la responsabilitat d'actuar, d'aquells que van aplaudir unes excuses injustificables, dels que van pressionar o qüestionar la reacció de la víctima i dels que varen ser tous en els seus comunicats o van callar massa dies. Tothom ha pogut veure igualment que, amb el clam "#S'haAcabat", les jugadores de futbol no denunciaven només aquests fets, sinó que posaven el focus en un conjunt de desigualtats que cal adreçar per garantir la no-repetició i per fer efectiva la igualtat.

Aquest és el pas que necessitem fer totes i tots cada dia per acabar amb les violències masclistes. El silenci i la inacció no són respostes neutrals, sinó que donen suport a l'agressor, a la impunitat i a la reproducció de les violències. Cal trencar tots els silencis i tenir un paper proactiu en la prevenció i la detecció. Totes i tots som observadores i observadors d'unes violències que pateixen moltes dones del nostre entorn (familiar, d'amistats, laboral, educatiu, grups de xarxes socials, espais d'oci, al transport públic o al carrer) per part d'homes del nostre mateix entorn.

Totes i tots podem evitar que es produeixi la violència intervenint i denunciant comportaments agressius, discriminacions i desigualtats. Podem contribuir a establir estàndards sobre què és acceptable i què no ho és en el nostre entorn, podem ajudar a reconèixer comentaris o comportaments intolerables, incloent-hi aquells discursos negacionistes de les violències masclistes, i empènyer així a superar les normes culturals patriarcals de la nostra societat. Podem cridar l'atenció sobre la situació de violència perquè s'aturi i exigir al nostre centre de treball, associació o espai d'oci que apliqui adequadament el protocol que està obligat a tenir.

Així mateix, totes i tots tenim també un paper cabdal en la resposta immediata després de la violència. Com a amiga o amic, familiar, company o companya de feina, veí o veïna, podem ajudar a qui ho està patint a identificar els indicis de la violència patida o dels factors de risc per la seva vida. És especialment important donar-li suport emocional, ajudar-la a superar la por, l'aïllament, la vergonya o el sentiment de culpabilitat que pot provocar la violència viscuda, assegurant-li que no és culpa seva, que som al seu costat i que la podem acompanyar als serveis especialitzats que es troben arreu del país o trucar al telèfon 900 900 120.

Les institucions polítiques del país —Generalitat de Catalunya, administracions locals i entitats municipalistes— ens comprometem a dedicar tots els esforços i recursos necessaris per garantir el dret de les dones a una vida lliure de violències masclistes. Sabem que hem treballat molt, però encara hem de fer-ho molt més: amb la diligència deguda, amb una resposta integral i amb polítiques públiques transformadores i valentes.

Però, per erradicar les violències masclistes, és imprescindible la implicació de tothom. Cadascú i cadascuna de nosaltres podem ser agents de canvi. Aixequem totes les catifes, trenquem tots els silencis i tinguem totes les alertes activades per prevenir, detectar i reparar les violències contra les dones. Prenguem partit per aturar d'una vegada per totes la principal vulneració dels drets humans de les dones i per acabar amb el seu últim responsable: el patriarcat i la ideologia masclista que el sustenta.

